

Republika e Kosovës/ Republika Kosova /Republic of Kosovo

Qeveria/Vlada/Government

**Ministria e Punëve të Brendshme/
Ministarstvo Unutrasnjih Poslova/
Ministry of Internal Affairs**

Autoriteti Kombëtar kundër Trafikimit me Njerëz/
Nacionalni Organ protiv Trgovine Ljudima/
National Authority against Trafficking in Human Beings

**NACIONALNA STRATEGIJA PROTIV TRGOVINE LJUDIMA NA KOSOVU
2015-2019**

Priština, Mars 2015

Nacionalna Strategija protiv trgovine Ljudima 2015-2019

Sadržaj

LISTA SKRAĆENICE	3
I. IZVRŠNI SAŽETAK	5
II. UVOD	8
III. METODOLOGIJA	8
IV. OSNOVA.....	10
ANALIZA TRENUOTNOG STANJA	10
PREDUZETE MERE U BORBI PROTIV TRGOVINE	10
ZAŠTITA ŽRTAVA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
PREVENTIVNE MERE	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
V. STRATEŠKI OKVIR	15
A. VIZIJA.....	15
B. IZJAVA O MISIJI.....	15
C. STRATEŠKI CILJEVI.....	15
VI. IMPLEMENTACIJA.....	18
VII. PREPORUČENI PRISTUP	19
VIII. PRAVNI I INSTITUCIONI OKVIR	20
INOSTRANI PRAVNI OKVIR.....	20
INSTRUMENTI EVROPSKE UNIJE	21
NACIONALNI PRAVNI OKVIR	21
OPERATIVNI MEHANIZMI	21
INSTITUCIONALNI OKVIR	22
IX. FINANSIRANJE STRATEGIJE I AKCIJONI PLAN.....	26
X. DODATAK 1 – AKCIJONI PLAN ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE	27

Nacionalna Strategija protiv trgovine ljudima 2015-2019

Lista skraćenice

DITLj	Direkcija za Istragu Trgovine Ljudima
ODO	Opštinska Direkcija za Obrazovanje
DRSP	Direkcija za Rad i Socijalna Pitanja
OSP	Odeljenje za Socijalna Pitanja
GIZ	Deutche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit
MRG	Međuministarska Radna Grupa
ICITAP	Međunarodni Program Pomoći za Obuku Krivičnih Istraga
SIK	Sudski Institut Kosova
ILECU	Jedinica za međunarodnu saradnju za sprovođenje zakona
ILO	Međunarodna Organizacija Rada
IO	Međunarodne Organizacije
IOM	Međunarodna Organizacija za Migraciju
PIK	Policijski Inspektorat Kosova
SSK	Sudski Savet Kosova
NKBPTLj	Nacionalni Koordinator za borbu protiv trgovine ljudima
KP	Kosovska Policija
TSK	Tužilački Savet Kosova
MLS	Ministarstvo za Lokalno Samoupravu
MONT	Ministarstvo za Obrazovanje, Nauku i Tehnologiju
MP	Ministarstvo Pravosuđa
MKOS	Ministarstvo za Kulturu, Omladinu i Sport
MUP	Ministarstvo Unutrašnjih Poslova
MRSP	Ministarstvo za Rad i Socijalna Pitanja
MZ	Ministarstvo Zdravstva
TMU	Transnacionalni Mechanizam za Upućivanje
N & P	Nadzor i Procena
NVO	Nevladina Organizacija
OEBS	Organizacija Evrope za Bezbednost i Saradnju
CSP	Centar za Socijalna Pitanja

Nacionalna Strategija protiv trgovine Ljudima 2015-2019

CZŽPT	Centar za Zaštitu Žrtva i Prevenciju Trgovine
DT	Državni Tužilac
SOP	Standardne Operativne Procedure
RAE	Romi, Aškalije i Egipćani
NDD	Nada i Domovi za Decu (Hope and Homes for Children)
SPTLj	Sekretarijat protiv Trgovine Ljudima
NSAP	Nacionalna Strategija i Akcioni Plan
MSNŽT	Minimalne Standarde za Negu Žrtve Trgovinom
SPP	Sigurno Privremeno Prihvatalište
SAD	Sjedinjene Američke Države
TDH	Terre des Hommes
TLj	Trgovina Ljudima
IVIR	Izvršna Vlast Inspektorata Rada
UNDP	Program za Razvoj Ujedinjenih Nacija
PŽT	Potencijalne Žrtve Trgovine
ŽT	Žrtve Trgovine
KEU	Kancelarija Evropske Unije
KP	Kancelarija Premijera
KZPŽ	Kancelarija za Zaštitu i Pomoć Žrtava

I. Izvršni sažetak

Fenomen organizovanog kriminala podrazumeva mnoštvo izazova za Kosovsko društvo u celini, a posebno mehanizama države. Na jednoj strani organizovani kriminal je aktivnost koja je profitabilna za kriminalce, ali sa druge strane je jedan od glavnih izazova za državu i naše društvo. Kao poseban oblik organizovanog kriminala, trgovina ljudima, jedan od savremenih oblika ropstva Kosovu predstavlja pretnju za društvo, posebno imajući u vidu nedavne trendove većeg broja lokalnih žrtava. Ovaj trend je u porastu od 2005 godine, posebno u poslednjih nekoliko godina, koji istovremeno predstavlja izazov za celokupni lokalni sistem protiv trgovine ljudima.

Nacionalna strategija za borbu protiv trgovine ljudima je strateški dokument koji utvrđuje politiku i mere koje treba preduzeti protiv ove negativne pojave. Ovaj strateški dokument, koji je deo prioriteta koje je postavila Vlada Republike Kosova u borbi protiv svih vidova organizovanog kriminala, predstavlja specifične strateške ciljeve i zadatke jasno kvalitativno i kvantitativno definisane, koji se zasnivaju na javnim merama i aktivnosti u cilju institucionalne i finansijske podrške, a koji se može potvrditi kroz detaljni proces monitoringa i procene.

Strateški pristup koji je izgrađen za borbu protiv trgovine ljudima je zasnovan na iskustvu do sada, odnosno politikama koje su preduzete od strane institucija Republike Kosovo, kao i ocenu strategije i akcionog plana protiv trgovine ljudima 2011-2014. Da bi se izgradila dugoročna vizija za borbu protiv ove pojave, razvoj ove strategije je takođe zasnovan na naprednoj politici Evropske Unije i ostalih međunarodnih agencija koje se bave ovom problematikom.

Svrha ove strategije i akcionog plana je da jača institucionalne napore kao i celo Kosovsko društvo u sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima, uvek uzimajući u obzir preporuke iz izveštaja međunarodnih organizacija, izveštaja Evropske Komisije i lokalnih partnera i Međunarodnog privatnog sektora i civilnog društva, sa svrhom i zajedničkog cilja, da se spreči, krivični fenomeni poput trgovine ljudima, koji uništavaju Kosovsko društvo, naše susede i mnoge zemlje širom sveta.

Strategija i akcioni plan za borbu protiv trgovine ljudima odražava strateške ciljeve u potpunom skladu sa Strategijom EU za iskorenjivanje trgovine ljudima 2012-2016 Juna 2012 i rešavanju problema na lokalnom i regionalnom kontekstu. Zbog toga ciljevi i mere iz ovih strateških dokumenata između odnose sa 5 (pet) prioriteta EU za rešavanje problema trgovine ljudima. Navedeni prioriteti su:

1. Identifikacija, zaštita i pomoć žrtvama trgovine ljudima;
2. Intenziviranje prevencije trgovine ljudima;
3. Povećana gonjenja protiv trgovaca ljudima;
4. Jačanje saradnje i koordinacije između ključnih aktera i koherentnosti javnih politika;

Nacionalna Strategija protiv trgovine ljudima 2015-2019

5. Povećati svestnosti i efikasan odgovor na nove brige u vezi sa svim oblicima trgovine ljudima.

Strategija predviđa zakonodavni i institucionalni okvir za sprečavanje i borbu protiv trgovine ljudima, definisanje uloge i odgovornosti institucija u skladu sa ciljevima strategije. Ovaj strateški dokument odražava sadašnje stanje, trendove i inicijative politike na regionalnom i evropskom nivou pružanjem strateške ciljeve i konkretnih mera koje su ostvarivi u smislu budžeta, ljudskih resursa i obezbeđuju koherentnost razvoja i implementacije strateškog politike na nacionalnom nivou.

Ova strategija se sastoji u dva glavna dela, odnosno dokumenta strategije i akcionog plana za sprovođenje strategije koji je priložen kao dodatak. Strategija je strukturirana u sedam poglavlja sa osnova na Administrativno uputstvo Br. 02/2012, koja utvrđuje kriterijume za započinjanje, razvoj i usvajanje strateških dokumenata.

U uvodnom delu strategije su prikazani aspekti ove strategije vezu sa prioritetima Vlade i potrebe za njegovom dizajnu. Metodološki ogleda ključnih ministarstava i institucija koje su uključene u izradu dokumenta, kao i ulogu međunarodnih organizacija ili organizacija građanskog društva u njegovom dizajnu. Ovaj odeljak takođe predstavlja pristup saradnje i koordinacije sa svim akterima i zainteresovanim strankama, koji su bili konsultovani tokom procesa izrade.

Analitički deo strategije sadrži procenu trenutne situacije trgovine ljudima u Republici Kosovo, na osnovu procene izveštava Strategije 2011-2014, izveštaja Evropske Komisije, Državnog Odseka, i druge lokalne i međunarodne organizacije. Ovaj deo je takođe projektovan kroz direktnе konsultacije sa svim relevantnim akterima uključenim u borbu protiv, sprečavanje, identifikovanje i zaštiti žrtava trgovine ljudima.

Vizija izgrađena u okviru ove strategije cilja da odgovori na mnoge probleme sa kojima se naše društvo bavi, kao i drugih zemalja, gde nehumano postupanje sa žrtvama trgovine ljudima radi seksualne eksploracije, već i druge kontinuirane svrhe. Ova strategija cilja da poboljša pravno i institucionalno okruženje, jačanje lokalne i međunarodne saradnje u cilju prevencije, gonjenja i zaštite žrtava trgovine ljudima. Realizacijom ove vizije ćemo imati društvo u kome će se trgovina ljudima ostati deo prošlosti i da će Kosovo biti zemlja sa visokom nivoom ljudske bezbednosti, sa visokom emancipacijom i inkluzivnog društva.

Osnovni cilj strategije će biti *koordinacija aktivnosti i preventivnog borbe protiv trgovine ljudima u cilju smanjenja slučajeva trgovine ljudima na Kosovu na minimum, i koordinacije za pružanje kvalitetnih usluga žrtvama trgovine ljudima u cilju da vrate svoje dostojanstvo i sprečava njihovu ponovnu trgovinu.*

Strateški okvir je napravljen na osnovu analiza i procene trenutne situacije i treba da se obrati relevantne probleme u ovoj oblasti. Na osnovu konsenzusa svih institucija koje učestvuju u procesu izrade strategije, Nacionalna strategija za borbu protiv trgovine ljudskim bićem 2015-2019 sastoji od četiri strateška cilja:

Nacionalna Srategija protiv trgovine ljudima 2015-2019

- 1. Unapređenje prevencije trgovine ljudima kroz informisanje, svesti i obrazovanja društva u celini, a posebno ugroženih grupa posledica trgovine i učešća u aktivnostima trgovine ljudima**
- 2. Osnaživanje identifikacije kontinuiranog sistema, zaštita, pomoć i reintegraciju žrtava trgovine ljudima kroz programe održivog socijalnog uključivanja**
- 3. Efikasno krivično gonjenje u slučajevima trgovine ljudima podizanjem efikasnosti mehanizama za otkrivanje i krivično gonjenje trgovaca ljudima**
- 4. Jačanje saradnje na nacionalnom i međunarodnom nivou partnerstva protiv trgovine ljudima**

II. Uvod

Nacrt Strategije i Akcionog plana za borbu protiv trgovine ljudima 2015-2019 je obaveza koja proistiće iz određivanja prioriteta Republike kosovskih institucija za sprečavanje i borbu protiv organizovanog kriminala i njegovih oblika. Trgovina ljudima je zabrinjavajuća pojava za više od jedne decenije na Kosovu, što je fenomen koji je evoluirao i promijenjen format i trendove.

Kosovske institucije u rešavanju problema trgovine ljudima i posvećenosti su mnogo ozbiljnija. U početku glavni fokus bio da se stvori stabilne strukture i mehanizmi za borbu protiv trgovine ljudima efikasno i pružanje usluga za zaštitu i rehabilitaciju žrtava trgovine ljudima. Onda fokus bio da se olakša rad ovih mehanizama putem poboljšanih pravnih i efikasne politike za borbu protiv trgovine ljudima uspešan. Uz sve stvorene mehanizme, podržani i olakšan dobroim pravnog osnova i drugih politika, koje ostaju sa Nacionalnom strategijom za dalje rade na celoj funkcionalisanju ovog mehanizma. Ovo će biti postignuto u početku u cilju sprečavanja trgovine ljudima, a kasnije u istrazi i krivičnom gonjenju trgovaca ljudima, obezbeđivanje kvaliteta i dostojanstvene usluge za žrtve trgovine ljudima i unaprede saradnju na nacionalnom i međunarodnom nivou u borbi protiv ove pojave.

Nacrt Strategije i Akcionog plana za borbu protiv trgovine ljudima je u potpunosti u skladu sa strateškim dokumentima Vlade Republike Kosovo, a u skladu sa reformama koje se preduzimaju u kontekstu procesa integracije i liberalizacije viza Evropskog dijaloga u EU i drugim međunarodnim obavezama. Program Vlade 2011-2014 obezbedila je borbu i smanjenje stope kriminala, uključujući i kroz jačanje institucionalnih kapaciteta za sprečavanje i borbu protiv organizovanog kriminala, a posebno trgovine ljudima. Još jedan prioritet u programu vlade je jačanje saradnje sa susednim i evropskim zemljama, kao i evropskim i međunarodnim mehanizmima za sprovođenje zakona u cilju usklađivanja aktivnosti i obezbeđivanje jedinstven pristup u rešavanju problema trgovine ljudima.

Na isti način se tretiraju oblast iz drugih strateških dokumenata, kao što je Izjava o politici 2014-2016 srednjoročni prioritet i Srednjoročni okvir troškova; Akcioni plan za pregovore o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju; Godišnji plan rada i Vlada. Nacrt Strategije perpushmeni takođe postignut u potpunosti Strategijom Evropske unije za iskorenjivanje trgovine ljudima od 2012 do 2016.

Strategija je takođe na osnovu Zakona o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine ljudima, koja se bavi svim oblicima trgovine ljudima, bilo nacionalna ili transnacionalna, a da li je ili nije povezana sa organizovanim kriminalom uključujući dela počinjena u cilju eksploatacije žrtava dok oni sadrže elemente trgovine ljudima.

III. Metodologija

Izrada Nacionalne strategije za borbu protiv trgovine ljudima 2015-2019 je prethodila sveobuhvatne procene u vezi primenjivosti Strategije i Akcionog plana od 2011 do 2014. Takođe, detaljno analizirani svi relevantni izvještaji međunarodnih mehanizama, kao u američkom Stejt departmentu, Evropske Komisije, OEBS-a i civilnog društva.

Proces razvoja strategije je koordiniran od strane Kancelarije Nacionalnog borbu protiv trgovine ljudima. Među- ministarska radna grupa, međunarodni partneri, civilno društvo i druge zainteresovane strane su uključene u sveobuhvatne i detaljne procene strategije protiv trgovine ljudima 2011-2014 (Aneks II - Akteri uključeni u izradu Strategije). Radna grupa je radila na analizi trenutne situacije, identificiraju izazove koje moraju rešiti sa ovom predloženom strategijom i ciljevima i mjerama koje će poboljšati efikasnost institucija uključenih u realizaciju u cilju sprečavanja i borbe protiv trgovine ljudima, uvek bili svesni transnacionalnog aspekta koji ovaj fenomen podrazumeva.

U procesu izrade lokalnog stručnjaka angažovanog da olakša proces procene trenutne situacije i izradu dokumenta. U tom kontekstu, poseban doprinos su dali Program za Razvoj Ujedinjenih Nacija (UNDP) i Nemačka agencija za međunarodnu saradnju i razvoj (GIZ). GIZ je podržan od strane Kancelarije Nacionalnog koordinatora fondova za razvoj konačan nacrt strategije.

IV. Osnova

Analiza trenutnog stanja

Trgovina ljudima predstavlja kršenje ljudskih prava osoba pogodenih i ovo je jedan od najagresivnijih oblika organizovanog kriminala, koji pokušava da podrije kosovsko društvo. Ljudsko dostojanstvo je rangiran kao jedan od osnovnih ljudskih vrednosti u najvišem pravnom aktu, Ustavu Republike Kosova. Dakle, institucije Republike Kosovo su posvećeni da preduzmu sve neophodne mere da se efikasno i pored osigura tu pozitivnu vrednost, da zaštite narod Kosova od negativnog fenomena trgovine ljudima, kao i za zaštitu i unapređenje prava čovek za sve žrtve trgovine ljudima, bez obzira na rasu, nacionalnost ili pol.

Trgovina ljudima je zločin koji često ima ozbiljne implikacije za koje države ne može da ih pojedinačno rešavanje. Kao rezultat toga, trgovina ljudima izgleda da je složen fenomen koji transnacionalni ima svoje korene u podložnosti siromaštvu, nedostatak demokratske kulture, rodne neravnopravnosti i nasilja nad ženama, konflikta i post - konfliktnim situacijama, nedostatak socijalne integracije, nedostatak i mogućnosti zapošljavanja, nedostatak pristupa obrazovanju, dečijeg rada i diskriminacije.

Kosovo je bilo nekada mesto porekla, tranzita i destinacije. Kao što je već ostaje uglavnom zemlja porekla i tranzita za žrtve trgovine ljudima u svrhu seksualne eksploracije i porast broja maloletnih žrtava. Na osnovu statističkih podataka Kosovske policije, trendovi trgovina na Kosovu pokazuju da je ova kriminalna pojava je više fokusiran na unutrašnje trgovine (kriminalne grupe na Kosovu) i kao rezultat imamo više lokalnih žrtava trgovine ljudima. Statistika identifikovanih žrtava trgovine ljudima ukazuju na povećan domaćih žrtava trgovine ljudima, posebno od 2005 i kulminiralo u 2011 sa Kosova identifikovano 35 žrtava trgovine ljudima, a žrtve potiču iz Moldavije, Ukrajine, Rusije, Rumunije Bugarska je opao od 2007, sa izuzetkom 2012, gde identifikovane 22 žrtve trgovine ljudima iz Moldavije. Ovaj trend identifikovanih žrtava trgovine ljudima nastavio u 2013, u ukupnom iznosu od 52 identifikovanih žrtava trgovine ljudima.

Najugroženije grupe za trgovinu ljudima su žene i djeca posebno čiji broj je porastao u poslednjih nekoliko godina. Većina slučajeva su žrtve trgovine ljudima u cilju seksualne eksploracije, ali svake godine sve više i više koncentracija institucija Republike Kosovo je fokusiran na identifikaciju različitih oblika trgovine ljudima, posebno onih koji se odnose na eksploraciju dece za prosjačenje i rad primorani. 2013 Izveštaj o napretku za Kosovo ističe činjenicu da je "trgovina decom i eksploracija dece za prosjačenje svrhe ostaje visok".

Trgovina ljudima je po sebi kompleksan fenomen i teško se baviti time, dok trgovci uvek pokušavaju da pronađu nove načine da nastave svoje aktivnosti.

Preduzete mere u borbi protiv trgovine

Prema izveštaju o napretku Nacionalne strategije protiv trgovine ljudima 2011-2014, napori Vlade Kosova za usvajanje zakonodavstva u skladu sa najboljim evropskim praksama i mehanizmima podrške u toku, kao što su strukture za borbu protiv trgovine ljudima u okviru MUP-a, i stalno podizanje kapaciteta kosovskih institucija uključenih u razvoj i implementaciju strateškog okvira u ovoj oblasti pokazuju da su učinjeni značajni napori. Dnevni red Vlade Kosova za ovu pojavu je razvijen iz perspektive ljudskih prava, na osnovu činjenice da je pristup izgrađen fenomen trgovine ljudima se smatra kao kršenje osnovnih ljudskih prava.

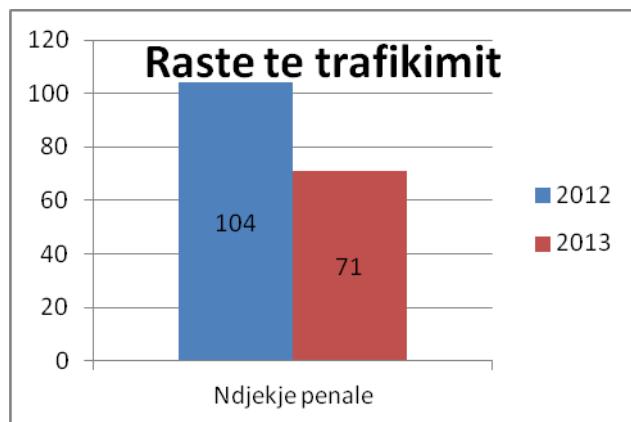
Kosovska vlada smatra trgovinu ljudima kao globalni fenomen koji se moraju rešiti sa globalnim pristupom. Dakle, sa ovom strategijom, Vlada Kosova će nastaviti da uspostave bilateralne sporazume sa drugim zemljama za borbu protiv ove pojave i da će nastaviti da radi na članstvu i učešću u međunarodnim mehanizmima za borbu protiv trgovine ljudima, koja se ogleda u transnacionalnoj eksploraciji. Kosovo i Albanija potpisale su protokol o saradnji u identifikaciji, upućivanju i olakšati dobrovoljni povratak žrtava trgovine ljudima sa posebnim osvrtom na žrtve trgovine ljudima. Takav sporazum o saradnji je potpisana između Kosova i Crne Gore 25. aprila 2014.

Procenjuje se da je međunarodna saradnja je ključ za borbu protiv organizovanog kriminala, u tom kontekstu, brojni potpisani sporazumi za saradnju sa susednim državama i Evropi dali očekivane rezultate. Strateška i operativna saradnja u oblasti sprovođenja zakona sa zemljama regionala i zemalja članica EU takođe posluju neformalno. Što se tiče međunarodne saradnje, postoji veliki broj sporazuma o saradnji sa različitim zemljama. ILECU je postavio dobar temelj saradnje sa drugim zemljama i međunarodnim institucijama. Uprkos potpisivanju nekoliko sporazuma o saradnji sa pojedinim zemljama, nedostatak direktnе komunikacije kao Interpolom i Europolom institucijama predstavlju prepreke za KP u borbi protiv raznih oblika kriminala.

Kosovska vlada putem odgovarajućih institucionalnih mehanizama i podršku međunarodnih partnera i lokalne nevladinog sektora je ostvarila značajan napredak u oblasti borbe protiv trgovine ljudima. Krivični zakonik i Zakonik o krivičnom postupku koji je stupio na snagu u januaru 2013 politici su pooštili kazne za trgovce ljudima, oni inkriminišu korišćenje usluga žrtava trgovine ljudima i prinudnog prosjačenja, kao uključujući trgovine ljudima. Dalje, Kosovo je među nekoliko zemalja koje ima poseban zakon za sprečavanje i borbu protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine ljudima , koji je stupio na snagu u septembru 2013 i u smislu ovog zakona je da se definišu zakonske odredbe pri čemu, nadležne lokalne vlasti su dati prava, obaveze i odgovornosti, za sprečavanje i borbu protiv trgovine ljudima u svim njenim oblicima , zaštite žrtava trgovine ljudima, uključujući i obezbeđivanje prava, pravnu pomoć, medicinsku pomoć, psihosocijalnu podršku, kompenzaciju osiguranje i druga prava svim licima koja su trebalo da budu identifikovane kao žrtve trgovine ljudima ili bez obzira na uzrast, pol, veroispovest ili nacionalnost, kroz pristup zasnovan na ljudskim pravima i sa posebnim osvrtom na prava dece.

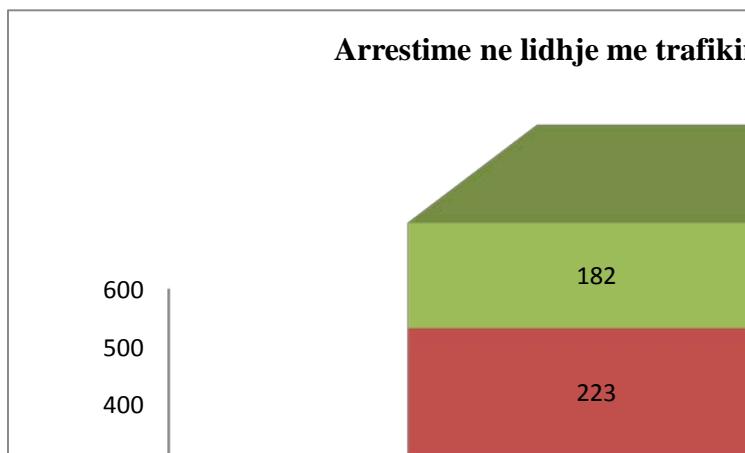
Nacionalna Strategija protiv trgovine Ljudima 2015-2019

U pogledu krivičnog gonjenja, Kosovska policija je pokrenula 104 nove istrage o prirodi trgovine ljudima u 2012, 100 predmeta su prosleđeni tužilaštvu u 2012, dok je u 2013 Kosovska policija preuzme 71 krivičnih predmeta u vezi tako što prostitucije, trgovine ljudima i prostitucije omogućava.

Izvor: Kosovska Policija

Na osnovu statistike kosovske policije primetio rastući trend hapšenja osoba umešanih u trgovinu ljudima, gde je tokom 2011 godine uhapšeno 183 ljudi, u 2012 godine 223 ljudi uhapšeno je tokom 2013 uhapšeno 182 ljudi. Dok je u 2012 predati 31 novih slučajeva u poređenju sa 22 slučajeva u 2011.

Izvor: Kosovska Policija

Tu je blagi porast u pogledu presuda sudova osuđenih trgovaca ljudima od njih 41 u 2012, u poređenju sa 37 njih osuđeno u 2011. Iako rast sledećih trendova i hapšenja lica i kriminalne grupe umešane u trgovinu ljudima, osuda stopa za slučajeve trgovine decom i iskorišćavanja dece za prosjačenje svrhe ostaje nizak. Trendovi u povećanom eksploracijom dece prosjačenjem ostane briga za region, posebno za decu iz Albanije koja eksploratisane za prosjačenja na Kosovu.

Predmeti predati u Tužilaštvu bazirajući se na krivična dela ¹	2012	2013
Trgovina ljudima	34	38
Olakšavanje prostitucije	27	18
Vršenje prostitucije	37	15
Ostala krivična dela	4	17
Totalno	102	88

Zaštita Žrtava

Zaštita žrtava trgovine ljudima ostaje izazov za institucije Republike Kosova uprkos napretku je postignut u stvaranju odgovarajućih uslova za pružanje mera zaštite, stanovanja i reintegraciju žrtava trgovine ljudima. Saradnja i doprinos organizacija civilnog društva je od posebnog značaja, a posebno onih koje pružaju specijalizovane usluge i ekspertizu u radu sa ovim problematično ranjivim. Vlada Republike Kosova je podržala pitanja zaštite i reintegracije žrtava trgovine ljudima u 2012 i pružio podršku 43 žrtava trgovine ljudima, dok je u 2013 je obezbedio podršku za 52 žrtve trgovine ljudima.

Posebno napredak u pogledu zaštite žrtava trgovine ljudima je pregled standardnih operativnih procedura za odražavaju promene u novom krivičnom zakonu, posebno za pripadnike policije i socijalnih radnika u odnosu na upućivanje žrtava trgovine ljudima, nakon identifikacije im. Ministarstvo pravde je izradu Nacrta zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela kroz koje će program biti operativan za kompenzaciju žrtava kriminaliteta i to je u skladu sa Direktivom Saveta 2004/80/EC od 29. aprila 2004 se odnosi na naknadu žrtvama zločina. Uprkos napretku koji su napravili u sprovođenju borbu protiv trgovine ljudima 2011-2014 u smislu zaštite i reintegracije žrtava trgovine ljudima, među- ministarska radna grupa je identifikovala probleme i praznine koje se moraju baviti strategijom 2015-2019 i u vezi mehanizama u vezi konsolidacije za identifikaciju žrtava trgovine ljudima, kao i mehanizme za puno funkcionisanje upućivanja za žrtve i zaštitu, pomoć i reintegraciju.

Preventivne mere

Preventivne mere, kao što su informativne kampanje i medijske svesti, razne rasprave u cilju informisanja šire javnosti, posebno za ugrožene grupe na ljudima, su posebno na meti kancelariju nacionalnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima uz podršku međunarodnih organizacija OEBS, UNDP i nevladine organizacije koje su dale poseban doprinos. Po monitoringa i evaluacije izveštaja nacionalne strategije i akcionog plana protiv trgovine ljudima 2011-2014 Izgleda da 45.83 % od planiranih aktivnosti su realizovane ili se realizuju dok 20.83 aktivnosti još nisu počeli da se realizuju. To dokazuje činjenica da ljudi

¹ Raporti i Progresit 2013 për Strategjinë Kombëtare kundër trafikimit me njerëz 2011 - 2014

Nacionalna Srategija protiv trgovine Ljudima 2015-2019

Trgovina Strategije 2015-2019 cilju jačanja prevencije kroz komponentu svesti i informativnih aktivnosti i više, uključujući van - institucionalnih aktera.

V. Strateški okvir

A. Vizija

- *Društvo gde je trgovina ljudima je deo prošlosti*
- *Kosovska zemlja sa visokim ljudske bezbednosti , rodne emancipacije i inkluzivnog društva*

B. Izjava Misije

Koordinacija preventivnih akcija i borbi protiv trgovine ljudima u cilju smanjenja slučajeva trgovine ljudima na Kosovu na minimum , i koordinacije za pružanje kvalitetnih usluga žrtvama trgovine ljudima u cilju da se vrate svoje dostojanstvo i spriči njihovo ponovno trgovine

C. Strateški ciljevi

Strateški cilj 1

Unapređivanje prevencije trgovine ljudima kroz informisanje, edukaciju i svesti društva u celini, a posebno ugroženih grupa posledica trgovine i učešća u aktivnostima trgovine ljudima

Strateški cilj 2

Nastavak jačanje sistema identifikacije, zaštite, pomoći i reintegracije žrtava trgovine ljudima kroz programe održive socijalne inkluzije

Strateški cilj 3

Povećati efikasnost istrage i krivično gonjenje slučajeva trgovine ljudima kroz jačanje mehanizama za sprovođenje zakona

Strateški cilj 4

Jačanje saradnje i koordinacije u međunarodnom i lokalnom nivou za sprečavanje, gonjenje, zaštitu i reintegraciju žrtava trgovine ljudima

D. Specifični ciljevi

U ovom odeljku ćemo predstaviti konkretnе ciljeve koji su dizajnirani za postizanje strateških ciljeva u okviru Nacionalne strategije protiv trgovine ljudima.

1. Unapređenje prevencije trgovine ljudima kroz informisanje, svesti i obrazovanja društva u celini, a posebno ugroženih grupa posledica trgovine i učešća u aktivnostima trgovine ljudima

Specifični ciljevi

- 1.1 Svest, obrazovanje i informacije o ukupnom problemu trgovine ljudima, uključujući i zakonskih sankcija;
- 1.2 Završetak nastavnog plana i programa sa dodatnim informacijama o prevenciji trgovine ljudima;
- 1.3 Uključivanje ugroženih grupa u obrazovanju i neformalnom obrazovanju;
- 1.4 Svest o izlaganje i medijskih institucija za rešavanje problema trgovine ljudima istinsku;
- 1.5 . Izgradnja kapaciteta civilnog društva u sprečavanju trgovine ljudima;

2. Osnaživanje identifikacija kontinuiran sistem, zaštita, pomoć i reintegraciju žrtava trgovine ljudima kroz programe održivog socijalnog uključivanja

Specifični ciljevi

- 1.1 Unapređenje metodologije za rano identifikovanje i upućivanje žrtava trgovine ljudima u riziku;
- 1.2 Osnaživanje održiv i dugoročne usluge žrtvama trgovine ljudima;
- 1.3 Obezbediti primenu propisa za identifikaciju , zaštitu i reintegraciju žrtava trgovine ljudima;
- 1.4 Da bi osigurali finansijsku održivost za institucije koje pružaju usluge žrtvama trgovine ljudima;
- 1.5 Jačanje dugoročne usluge reintegracije.

3. Povećana efikasnost istrage i krivičnog gonjenja slučajeva trgovine ljudima kroz jačanje mehanizama za sprovođenje zakona

Specifični ciljevi

- 1.1 Analiza trgovine ljudima na državnom nivou da se identifikuju pretnje, trendove , probleme i rizike u oblasti trgovine ljudima;

Nacionalna Strategija protiv trgovine ljudima 2015-2019

- 1.2 Jačanje kapaciteta institucija za sprovоđenje zakona za efikasnu istragu slučajeva trgovine ljudima;
- 1.3 Izgradnja kapaciteta za detekciju slučajeva trgovine ljudima;
- 1.4 Povećana institucionalna efikasnost u oduzimanju imovine stečene krivičnim djelom;
- 1.5 Poboljšanje tužilaštva i pravosudni sistem u suočavanju sa prioritetom slučajeva trgovine ljudima.

4. Jačanje saradnje i koordinacije u međunarodnom i lokalnom nivou za sprečavanje, gonjenje, zaštitu i reintegraciju žrtava trgovine ljudima

Specifični ciljevi

- 1.1 Poboljšana Međuagencijski saradnja i koordinacija sa zajednicom i za prevenciju i upućivanja predmeta trgovine ljudima
- 1.2 Jačanje interagencijsko saradnju na svim nivoima u oblasti zaštite i reintegracije
- 1.3 Međuresorna koordinacija i saradnja u istrazi i krivičnom gonjenju slučajeva trgovine ljudima;
- 1.4 Jačanje među-institucionalne saradnje i koordinacije;
- 1.5 Usklađivanje zakonodavstva i izgradnje kapaciteta u skladu sa standardima EU;
- 1.6 Članstvo kosovskih institucija u međunarodnim mehanizmima

VI. Implementacija

U cilju realizacije strateških ciljeva koji se odnose na identifikaciju, zaštitu, pomoć i reintegraciju žrtava, Vlada Kosova u skladu sa Zakonodavne strategije 2014 je završen nacrt za naknadu štete žrtvama krivičnih djela, što omogućava stvaranje programa kompenzacije žrtve zločina i da je u skladu sa Direktivom Saveta 2004/80/EC od 29. aprila 2004 koji se odnosi na naknadu žrtvama zločina. Usvajanje i primena ovog zakona će garantovati finansijsku stabilnost za sprovođenje politike usmerene na zaštitu, pomoć i reintegraciju žrtava trgovine ljudima od strane institucija nadležnih za različite usluge i da će uticati na rast institucionalne efikasnosti i odgovornosti prema obavezama proizilaze iz ove strategije.

U skladu sa nedavnim zakonskim promenama, posebno usvajanje novog Zakona o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine ljudima, koji je stupio na snagu u septembru 2013 su takođe revidiran standardne operativne procedure (SOP) za žrtve domaćih i stranih i minimalnih standarda za brigu o žrtvama trgovine ljudima. Nacionalna strategija za borbu protiv trgovine ljudima 2015-2019 implementirati ove standardne operativne procedure izmenjene da se poveća efikasnost institucija i drugih partnera u pravcu upućivanja žrtava trgovine ljudima, pružanje zaštite, pomoći i odgovarajuće uslove za re - održiva integracija kao glavni cilj inkluzije žrtava trgovine ljudima u društvu i da bude normalan i dostojanstven.

Druga mera je toliko važno da se ova strategija ima za cilj da postigne jeste da se osigura stabilno finansiranje za finansiranje prihvatišta za žrtve trgovine ljudima. U tom smislu, bliska saradnja sa nevladinim sektorom predstavlja osnovni uslov za postizanje željenih rezultata.

Pored pravnog okvira, institucija koje se bave direktno sa pružanjem usluga žrtvama trgovine ljudima funkcije pod operativnim mehanizmima koji su ovlašćeni od novog Zakona o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine ljudima. Ovi dokumenti su Standardne operativne procedure (SOP) za žrtve domaćih i stranih (revidiran 2013) i minimalnih standarda za brigu o žrtvama trgovine ljudima . Ova dva dokumenta su odobreni i sprovedeni u punoj koordinaciji svih aktera uključenih u identifikaciju, zaštitu i upućivanje žrtava trgovine ljudima.

Predviđeni program uspostavljen ovim zakonom ustanavljava pravo na naknadu, procedure davanja, nadležni organi, kao što su Odbor za kriminal žrtvama obeštećenje, onda je procedura davanja u prekograničnim slučajevima, finansiranje nacionalnog programa za odštetu žrtava zločina itd.

Vlada Republike Kosovo ima za cilj da unapredi regionalnu i međunarodnu saradnju u borbi protiv trgovine ljudima, posebno uzimajući u obzir prirodu prekograničnog i transnacionalnog organizovanog kriminala i teških krivičnih dela prirode trgovine ljudima. U tom smislu Kosovo je potpisalo protokol o saradnji u identifikaciji, upućivanju i olakšati dobrovoljni povratak žrtava trgovine ljudima sa posebnim osvrtom na žrtve trgovine ljudima u Albaniji i na kraju sa Crnom Gorom. Takođe, u pogledu ciljeva koji se odnose na krivično gonjenje trgovaca ljudima , je funkcionalizovani Jedinice za međunarodnu saradnju u oblasti sprovođenja zakona (ILECU) u okviru Kosovske policije, koji ima mandat regionalnu i

Nacionalna Strategija protiv trgovine ljudima 2015-2019

međunarodnu saradnju. Uprkos ograničenjima na Kosovu oblasti međunarodnih agencija, lokalna primena zakona su identifikovanje mogućnosti za operativnu saradnju sa međunarodnim organizacijama i evropskim agencijama za sprovođenje zakona, a strateški cilj pod progona trgovaca ljudima ostaje.

VII. Preporučeni pristup

Da se izgradi više koherentan pristup implementaciji Strategije i Akcionog plana, treba uzeti u obzir procene prethodne strategije, preporuke međunarodnih mehanizama procene, preporuke za aktivnosti koje su planirane u Strategiji za iskorenjivanje trgovine ljudima 2012-2016. Na ovaj način Vlada, odnosno trgovine ljudima nacionalno telo će uzeti u obzir svaki cilj izgradnje snažno partnerstvo sa svim domaćim i međunarodnim akterima.

U cilju sprečavanja trgovine ljudima preporučuje nastavak kampanje za podizanje svesti, posebno u cilju marginalizovanih grupa i zajednica. Osim toga, potrebne aktivnosti koje se bave trgovine ljudima idu dalje podizanje svesti kao oblik prevencije. Ovo se može postići osnaživanje porodica koje su u riziku od trgovine ljudima, u kojima porodice ulaze čija deca su napustila školu da rade kao sredstvo preživljavanja, samohranih roditelja, manjinama, itd.

Kao obratio putem Akcionog plana za sprovođenje Strategije 2015-2019, još jedan način da se ojačali naporci za sprečavanje trgovine ljudima je rukovanje veći fenomen obrazovnih institucija. Tako se preporučuje da dodatno obogaćivanje obrazovnih programa sa informacijama potrebnim za sprečavanje trgovine ljudima uradi brzo i realizaciju ovih programa. Obuka nastavnika je takođe još jedna oblast od posebnog značaja, posebno u pogledu bolje komunikacije informacija iz programa za decu u pitanju. Povećana napore i mogućnosti za uključivanje žrtava trgovine ljudima u visokom obrazovanju, kao način za njihovu održivu reintegraciju. Ovo se može postići kroz različite mogućnosti stipendiranja iz domaćih i međunarodnih institucija.

U cilju izgradnje sveobuhvatan pristup prevenciji trgovine ljudima treba takođe posvetiti pažnju uključivanju i olakšaju pristup ranjivih grupa na trgovinu neformalnog obrazovanja.

Nacionalne vlasti i institucije na osnovu međunarodnih iskustava, treba razmotriti i intenzivirati napore za rešavanje identifikaciju dečje pornografije i preduzimanje mera za suzbijanje ove pojave. U tom kontekstu povećanja svesti roditelja i roditeljsku kontrolu u pogledu korišćenja društvenih mreža i Interneta uopšte od dece, i budu informisani o opasnostima od dečje pornografije, trgovine ljudima i vrbovanja putem interneta.

Kao drugi alat koji je dokazano efikasan u drugim slučajevima, mere moraju biti usmerene na smanjenje potražnje za seksualnim uslugama i potražnje radne eksploracije. Ovome se mora dodati i napore i informacije u vezi sa zakonskim sankcijama koje se bave umešanost u trgovinu ljudima kao oblik smanjenja potražnje.

U cilju informisanja i olakšao pristup svih aktera uključenih, ali i građana u pogledu politike i zakonodavstva protiv trgovine ljudima, treba da bude operativan čim zvaničnom sajtu za rad Nacionalnog tela.

Nacionalna Strategija protiv trgovine ljudima 2015-2019

Ostali oblici za povećane napore za sprečavanje i suzbijanje trgovine ljudima obuhvataju: mobilisanje civilnog društva i zajednice u prevenciju, identifikaciju i podršku za reintegraciju žrtava trgovine ljudima; aktivnosti izgradnje kapaciteta, svest i izgradnja osećaj različitih institucija odgovorna (vlada i nevladine) u identifikaciji i izveštavanja sumnjivih slučajeva trgovine ljudima; Dalje jačanje mehanizama upućivanja, nacionalni i transnacionalni; Povećani napor do bolje saradnje na regionalnom i međunarodnom nivou; Integracija kosovskih institucija u međunarodnim mehanizmima da se bave isključivo sa trgovinom ljudima; Poboljšano upravljanje i prikupljanje podataka koji su koherenti među svim institucijama za sprovođenje zakona i kategorizaciju ove podatke obliku trgovine ljudima; Potpisivanje i sprovođenje sporazuma o saradnji sa drugim zemljama.

Jedan drugi veoma važna oblast koja treba dati prioritet u srednjem roku je podrška održivosti procesa i usluga koje se pružaju skloništa za žrtve trgovine ljudima. Takođe, pružanje finansiranja za usluge reintegracije predstavlja još jednu veoma važnu oblast.

Saradnja i koordinacija institucija u svim stubovima problemu trgovine ljudima će imati poseban tretman u ovoj strategiji. Preporučuje se da se poveća napore da olakšaju bolju koordinaciju između svih institucija koje su uključene, bilo u oblasti prevencije, identifikacije ili zaštite, tužilaštva, itd.

VIII. Institucionalni i pravni okvir

Međunarodni pravni okvir

Ova strategija i prateća dokumentacija se izrađuje posmatraju niz međunarodnih dokumenata i konvencija u cilju zaštite ljudskih prava i sprečavanje i borbu protiv trgovine ljudima. U protekle dve decenije, broj regionalnih i međunarodnih instrumenata koji se odnose na trgovinu ljudima je znatno povećan. Dok mnogi međunarodni i regionalni instrumenti o ljudskim pravima, kao i sporazumi o saradnji i trgovini reforme sektora bezbednosti koji sadrži relevantne članke, samo oni instrumenti koji su direktno vezani za trgovinu su uključene u ovu analizu pravnog okvira.

U okviru međunarodnog prava , Protokol Ujedinjenih nacija za sprečavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima , sa posebnim akcentom na žene i dece², koji zadovoljava Konvenciju protiv transnacionalnog organizovanog kriminala ³, obeležava najsveobuhvatniji instrument međunarodne zajednice o trgovini ljudima u svojim savremenim oblicima. Tokom 19. i 20. veka su razvili veliki broj međunarodnih sporazuma u pogledu sprečavanja i borbe protiv eksploatacije ljudi. Uprkos činjenici da se često u cilju ograničenom kategorije lica, ovi sporazumi su uticali na razvoj međunarodnog prava u ovoj oblasti i objasniti pravac koji je preuzeo trgovinu ljudima Protokola.

---

² Protokolli 2000

³

Nacionalna Strategija protiv trgovine ljudima 2015-2019

Pored Protokola dotičnoj, međunarodno pravo obuhvata niz međunarodnih pravnih instrumenata koji identifikuju, definišu i opisuju različite oblike eksploracije, uključujući i sve oblike istaknutim u trgovini ljudima Protokola. Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena zahteva od država da preduzmu sve odgovarajuće mere na suzbijanju svih oblika trgovine ženama i protiv eksploracije žena za prostituciju.

Instrumenti Evropske Unije

Trgovina ljudima predstavlja kršenje ljudskih prava, a kao što je ovaj fenomen utiče marginalizovanim grupama kao što su žene i deca posebno. Evropska unija je postavila jasne ciljeve u cilju zaštite ovih grupa i sprečavanje i suzbijanje ove pojave, posebno kroz jačanje saradnje i koordinacije između policije i pravosudnih organa država članica. Na ovaj način, EU je uvela okvir koji uključuje zajedničke odredbe u cilju rješavanja određenih pitanja, kao što su kriminalizacija i kazne ili otežavajuće okolnosti u slučajevima trgovine ljudima. Akcije EU su bazirani na instrumentima koji određuju svoje ciljeve i prioritete, ali i integrisane su u širem kontekstu zaštite od nasilja, seksualnog turizma i dečje pornografije.

Nova Direktiva Evropske unije uređuje identifikaciju i sankcionisanje zločina vezanih za trgovinu ljudima. Prema Direktivi, koja deluje predstavljaju teška kršenja koja se odnose na trgovinu ljudima uključuju: regrutovanje, transport, prebacivanje, skrivanje i primanje lica, uključujući i razmenu ili kontrole nad ovim licima za potrebe eksploracije.

Nacionalni pravni okvir

U odnosu na međunarodnom pravnom okviru obraća pitanje borbe protiv Kosova, a prevencija i zaštita žrtava trgovine ljudima u dva pravca, odnosno kroz implementaciju kriterijumima EU i usklađivanja zakonodavstva u ovoj oblasti, a drugo kroz Ustava Republike Kosova gde svi međunarodnih konvencija stupiti na snagu automatski. Međunarodne konvencije ratifikovane su od strane Skupštine Kosova posebno, ali stupiti na snagu u skladu sa Ustavom Republike Kosova, člana 22, strana 6.

Kosovska vlada putem odgovarajućih institucionalnih mehanizama i podršku međunarodnih partnera i lokalne nevladinog sektora je ostvarila značajan napredak u oblasti borbe protiv trgovine ljudima. Krivični zakonik i Zakonik o krivičnom postupku koji je stupio na snagu u januaru 2013 politici su pooštili kazne za trgovce ljudima, oni inkriminišu korišćenje usluga žrtava trgovine ljudima i prinudnog prosjačenja, kao uključujući trgovine ljudima.

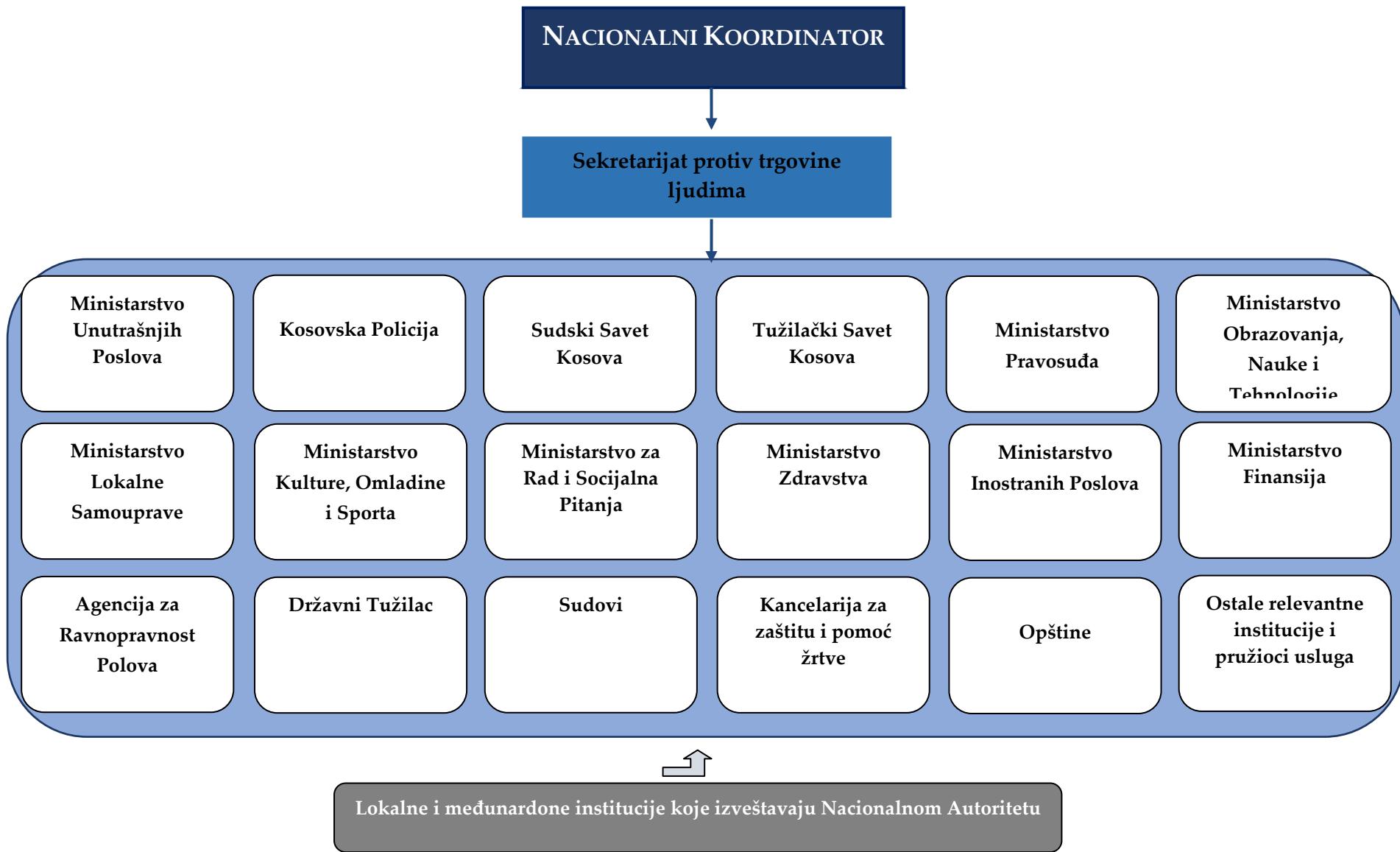
Dalje, Kosovo je među nekoliko zemalja koje ima poseban zakon za sprečavanje i borbu protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine ljudima, koji je stupio na snagu u septembru 2013 i u smislu ovog zakona je da se definišu zakonske odredbe pri čemu, nadležne lokalne vlasti su dati prava, obaveze i odgovornosti, za sprečavanje i borbu protiv trgovine ljudima u svim njenim oblicima, zaštite žrtava trgovine ljudima, uključujući i obezbeđivanje prava, pravnu pomoć, medicinsku pomoć, podršku psihosocijalna, kompenzacija osiguranje i druga prava svim licima koja su trebalo da budu identifikovane kao žrtve trgovine ljudima ili, bez obzira na uzrast, pol, veroispovest ili nacionalnost, kroz pristup zasnovan na ljudskim pravima i sa posebnim osvrtom na prava dece.

Operativni mehanizmi

Pored pravnog okvira , institucija koje se bave direktno sa pružanjem usluga žrtvama trgovine ljudima funkcije pod operativnim mehanizmima koji su ovlašćeni od novog Zakona o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine ljudima. Ovi dokumenti su Standardne operativne procedure (SOP) za žrtve domaćih i stranih (revidiran 2013) i minimalnih standarda za brigu o žrtvama trgovine ljudima . Ova dva dokumenta su odobreni i sprovedeni u punoj koordinaciji svih aktera uključenih u identifikaciju, zaštitu i upućivanje žrtava trgovine ljudima.

Institucionalni okvir

Prema zakonu o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine ljudima nadležne organe da sprečavanje i suzbijanje trgovine ljudima, i pruža pomoć i zaštitu žrtava trgovine ljudima uključuju veliki broj institucija i mehanizama. Da bi bolji pregled svih relevantnih mehanizama uključenih u sprovođenje politika protiv trgovine ljudima će biti opisani u nastavku svih institucija u ovoj oblasti su određena Zakonom br. 04/l-218 za sprečavanje i borbu protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine ljudima.

Ministarstvo Unutrašnjih Poslova je institucija odgovorna za projektovanje i sprovođenje državne politike protiv trgovine ljudima .

Kosovska policija - kroz trgovini ljudima divizije, radi na sprečavanju kriminala i dela trgovine ljudima, zaštitu žrtava trgovine ljudima i krivično gonjenje počinilaca stvaranja i izvođenja dokaza na tužiocu.

Tužioci i sudovi su institucije odgovorne za krivično gonjenje trgovaca ljudima, njihova adekvatna kazna za nediskriminatorski tretman žrtava pre i za vreme suđenja, oduzimanje imovine i imovine stečene krivičnog dela trgovine ljudima. Oni obezbedi primenu zakona o naknadi za žrtve trgovine ljudima Takođe, u okviru Državnog odvjetništva žrtava funkcije za zastupanje i pomoć, pruža pravnu pomoć i sklonište za žrtve trgovine ljudima.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja, preko svojih profesionalnih institucija u oblasti socijalne zaštite, rada i zapošljavanja, socijalne politike sprovodi politike i pruža usluge za dugoročne zaštite i reintegracije žrtava trgovine ljudima.

Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije ima važnu ulogu u sprečavanju trgovine ljudima pružajući obrazovanje u okviru svojih programa, ili razne vannastavne aktivnosti programa.

Ministarstvo kulture, omladine i sporta kroz Program za prevenciju trgovine ljudima pruža obuku i podizanje svesti aktivnosti za sprečavanje trgovine ljudima NVO i neformalne grupe.

Ministarstvo za lokalnu samoupravu - ima ulogu u koordinaciji aktivnosti u borbi protiv trgovine ljudima u odnosu na opštine, i predstavlja opština u okviru Nacionalne uprave za trgovinu ljudima.

Agencija za ravnopravnost polova - u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova je odgovorna za projektovanje i sprovođenje politika koje se odnose na sprečavanje nasilja u porodici i trgovine ljudima;

Svaki pružalač usluga u okviru ovih institucija, koji na osnovu ovog zakona, ili bilo kojim drugim zakonom ovlašćena da se bavi prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima i pružanje pomoći i zaštite žrtava trgovine ljudima. U institucionalnom smislu, važna uloga protiv trgovine ljudima su igrali međunarodne partnerske institucije i lokalne NVO.

Nacionalni autoritet protiv trgovine ljudima je još jedan mehanizam koji određuje Zakon br. 04/l-218 i sastoji se od svih organa iz člana 6. Zakona o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine ljudima, kao i drugih relevantnih državnih institucija, uključujući i predstavnike lokalne samouprave pružalača usluga i NVO.

Nacionalni autoritet u okviru Nacionalne strategije i Akcionog plana za borbu protiv trgovine ljudima, standardne operativne procedure za žrtve trgovine ljudima, minimalni standardi zaštite za žrtve trgovine ljudima i svih drugih relevantnih dokumenata definiše dužnosti i odgovornosti svake institucije u sprečavanju i suzbijanju trgovine ljudima i zaštiti žrtava, kako bi se omogućilo efektivno i efikasno borbu protiv trgovine ljudima i pružanje pomoći i zaštite žrtava trgovine ljudima na Kosovu, kao što je definisano zakonodavnog mandata svake institucije. Nacionalni Vlada podnosi izveštaj o svojim aktivnostima, periodično, ali ne manje od jednom godišnje, a na zahtev. U bilo kom drugom trenutku centralne institucije države mogu da traže informacije od Nacionalnog autoriteta u pogledu usklađenosti sa propisima o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine ljudima, kao i u sprovođenju Nacionalne strategije i Akcionog plana protiv trgovine ljudima.

Vlada je imenovala **nacionalnog koordinatora protiv trgovine ljudima**, koji je na čelu Nacionalnog autoritet. Koordinator stalno sarađuje sa vlastima navedenim u gore, i sa drugim agencijama za sprovođenje zakona, u cilju sprečavanja i borbe protiv trgovine ljudima i zaštite žrtava trgovine ljudima. Koordinator uz podršku Sekretarijata za monitoring i

Nacionalna Strategija protiv trgovine ljudima 2015-2019

evaluaciju Nacionalne strategije, koji funkcioniše u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova razvija, koordinira i prati sprovođenje nacionalnog mehanizma upućivanja kako bi se osiguralo pravilno identifikaciju, upućivanje, pomoć i zaštitu žrtava trgovine ljudima sa ljudima, uključujući i dece žrtava, kao i da obezbedi da oni dobiju adekvatnu pomoć dok štite njihova ljudska prava.

Trgovina ljudskim Sekretariat je odgovoran za prikupljanje informacija i podataka od drugih institucija za sprovođenje nacionalne strategije protiv trgovine ljudima, kao i analizu i procenu informacija za njih. Priprema analitičke izveštaje Nacionalnom koordinatoru koji prati i procenjuje učinak aktivnosti koje proizilaze iz Akcionog plana Strategije; Predlaže izmene i poboljšanja u nacionalne strategije i mehanizme preko Nacionalnog koordinatora i savetuje mu da koracima koje treba preduzeti u pravcu implementacije strategije. Promoviše transparentnost aktivnosti državnih institucija uključenih u Nacionalnoj strategiji za borbu protiv trgovine, saradnju sa drugim institucijama i civilnom društvu i pruža administrativne i tehničke usluge institucionalne strategije grupe.

IX. Monitorisanje i procena

Proces implementacije Nacionalne strategije za borbu protiv trgovine ljudima 2015-2019 će biti proces ostvarivanja strateških ciljeva i mera navedenih u Planu akcije. Monitoring i evaluacija će se koristiti za praćenje sprovođenja strategije, da se izmeri nivo realizacije svojih ciljeva, a posebno sprovođenje određenih aktivnosti u procesu.

Sprovođenje Nacionalne strategije protiv trgovine ljudima 2011-2014 je prati kroz redovne izvještaje uprkos činjenici da postoji odgovarajući sistem monitoringa i evaluacije. U 2012, uz podršku međunarodnih partnera je razvio sistem monitoringa i evaluacije u okviru " MTK modela "da sistem meri uticaj aktivnosti sprovedenih na više nivoa i koristi indikatore za merenje opšteg napretka na osnovu važnosti ciljeva završen, a isti sistem će se koristiti za praćenje i evaluaciju Nacionalne strategije za borbu protiv trgovine ljudima 2015-2019.

Praćenje i evaluacija sistema obuhvata sve institucije koje su odgovorne za sprovođenje ciljeva postavljenih u Strategiji i Akcionom planu.

Ministarstvo Unutrašnjih Poslova i nosivost Nacionalnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima ima u svojoj organizacionoj strukturi trgovine sekretariat koji ima zadatak praćenja i evaluacije strategije. Kancelarija Nacionalnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima na kraju svake godine priprema izveštaj o stepenu realizacije ciljeva i aktivnosti koje objavljuje i čini poznato da sve vlade i nevladine.

Ministarstva učestvuju u radnoj grupi kao MRSZ, MZ, MKOS, MONT MLU i PK, SSK i TSK će biti odgovoran za monitoring i evaluaciju aktivnosti koje se nose institucije. Ove institucije će izveštavati kvartalno i češće na zahtev Nacionalnog koordinatora.

IX. Finansiranje strategije i akcioni plan

Za sprovođenje Strategije i Akcionog plana će imati budžetske implikacije iz budžeta. Finansiranje mera za sprovođenje strategije će obuhvatiti operativne sredstva u okviru odgovarajućih institucija kroz podršku razvojnim partnerima.

Akcioni plan obuhvata finansijske aspekte svih aktivnosti predviđenih za realizaciju strategije.

X. Dodatak 1 – Akcioni plan za sprovodenje strategije